

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Харківський інститут

МАУП

Кафедра психології

Затверджую
Директор МАУП

В.Ю. Догадіна

30 серпня 2024 р.

Схвалено на засіданні кафедри
психології

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри *Л.В.Лантух* /Л.В.Лантух/

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи психогенетики

спеціальності:

053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня

бакалавр
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми:

Психологія
(назва освітньої програми)

спеціалізації:
(за наявності)

Практична психологія
(назва спеціалізації)

Харків ХІ ПрАТ «ВНЗ «МАУП» 2024 р.

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

Лукашевич Наталя Миколаївна, доктор філософії в області психології,
професор кафедри психології

Лукашевич

Викладач:

Лукашевич Наталя Миколаївна, доктор філософії в області психології,
професор кафедри психології

Лукашевич

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри психології
Протокол від 28 серпня 2024р. № 1

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Основи психогенетики
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	053 Психологія
Рівень вищої освіти	(перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	<u>обов'язкова</u>
Кількість кредитів і годин	<u>3</u> кредити/ <u>90</u> годин. Лекції <u>14</u> Семінарські/практичні заняття <u>10</u> Самостійна робота <u>66</u>
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	<i>ЗАЛІК</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://kh.maup.com.ua/%d0%ba%d0%b0%d1%84%d0%b5%d0%b4%d1%80%d0%b0-%d0%bf%d1%81%d0%b8%d1%85%d0%be%d0%bb%d0%be%d0%b3%d1%96%d1%97/#
П.І.Б. викладача	Лукашевич Наталя Миколаївна
Науковий ступінь	доктор філософії в області психології
Вчене звання	Професор МКА
Посада	доцент кафедри психології
Дисципліни, які викладає НПП	ОК 35 Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології ОК 36 Основи психогенетики
Напрями наукових досліджень	Психологічні характеристики жінок, які зазнали сімейного насильства, за даними обласного бюро судово-медичної експертизи
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://orcid.org/0000-0003-0613-0730 Інші:
Додаткові ресурси (за бажанням викладача, за наявності)	
Контактна інформація викладача:	
Е-mail	ntlukashevich@gmail.com
контактний телефон	+38(097) 280-08-852
Телефон кафедри (за наявності)	_____
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту	https://kh.maup.com.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97/

1. Коротка анотація до дисципліни. Цей курс передбачає ознайомлення студентів із індивідуальними особливостями психічної діяльності людини, які зумовлені спадковими факторами, взаємодією факторів спадковості і середовища у формуванні індивідуальних відмінностей за психологічними та психофізіологічними ознаками.

2. Мета: сприяти розумінню питань психогенетики і індивідуальної психології студентами психологічного факультету, а також формування у студентів базових знань і понять про виникнення, протікання, профілактику розладів, пов'язаних із генетичними змінами

Завдання: сприяти поглибленому вивченню студентами-психологами спеціальних питань психогенетики, основних термінів і понять; навчити студентів проводити психогенетичні дослідження; сприяти розумінню спадкової складової при діагностичних підходах у психології та психіатрії; навчити правильно трактувати і співвідносити дані спостережень за близнюками і за фенотиповими ознаками.

3. Формат курсу: *дистанційний (offline)*

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

Загальні компетентності:

– знання та розуміння предметної області, розуміння професійної діяльності. Наявність базових загальних знань в обсязі, достатньому для формування в студентів наукового світогляду та інтерпретації власних досліджень;

– здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу інформації на основі науково достовірних фактів та логічних аргументів з використанням різних джерел;

– здатність проводити дослідження, оцінювати і забезпечувати якість виконуваних робіт, приймати обґрунтовані рішення та генерувати нові ідеї;

– здатність застосовувати знання на практиці, ефективно розв'язувати практичні задачі використовуючи професійні знання;

– здатність працювати автономно та у команді, бути критичним і самокритичним;

– здатність діяти із дотриманням морально-етичних норм професійної діяльності і необхідності інтелектуальної чесності;

– здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології.

Фахові компетентності:

– здатність до поглиблення теоретичних і методологічних знань у сфері біологічних і педагогічних наук, а також на межі предметних галузей;

– здатність розуміти й застосовувати базові знання з медико-біологічних дисциплін для обрання ефективних шляхів і способів збереження, зміцнення та відновлення складових здоров'я людини (фізичної, психічної, соціальної);

– здатність і готовність добирати й застосовувати валідний та надійний психодіагностичний інструментарій;

– здатність і готовність здійснювати перевірку, зокрема експертну, психологічної достовірності фактів, ситуацій, подій, інформаційних повідомлень та їх джерел;

– здатність демонструвати знання та розуміння актуальних проблеми біології та екосистемології;

– здатність планувати і проводити наукові дослідження, здійснювати їх інформаційне, методичне, матеріальне забезпечення, інтерпретувати дані і робити висновки, готувати результати наукових робіт до оприлюднення.

5. Тривалість курсу.

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
«Основи психогенетики»	
Курс	1

Семестр	1
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	14
Модульний контроль	3
Семестровий контроль	1
Самостійна робота	66
Форма семестрового контролю	залік

6. Статус дисципліни: обов'язкова

7. Пререквізити: Курс «Основи психогенетики» безпосередньо пов'язаний з дисциплінами: «Загальна психологія», «Соціальна психологія», «Вікова психологія», «Історія психології». Розуміння психогенетики потребує базових знань з біології, зокрема генетики, з психології, патопсихології, а також вміння оцінювати і інтерпретувати статистичні дані.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – програми та сервіси для перевірки оригінальності текстів (Plagiat, Antiplagiat, Unicheck).

9. Політика курсу:

- передбачає роботу в команді.
- клімат в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної самоіронії.
- виконання завдань у встановлений термін.
- відрацювати пропущені заняття студенти студенти зможуть письмово (виконати тести, написати контрольну роботу, виконати творчу роботу та ін.) або усно протягом місяця після пропущеного заняття..
- у випадку невиконання студентами вищезначених вимог, запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) студент буде недопущений до здачі підсумкового контролю
- дотримання академічної доброчесності.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з трьох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

Змістовий модуль 1. «Основні поняття та методи сучасної генетики і психогенетики».

Змістовий модуль 2. «Генетична психофізіологія та психологія».

Змістовий модуль 3. «Ознаки і аспекти психогенетики».

11. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	4	4	5	5	5	5
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	4	4
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	22	110	22	110	22	110
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30						

Разом	-	172	173	184
Максимальна кількість балів:			529	
529:100=5,29. Студент набрав X балів; Розрахунок: X:5,29 = загальна кількість балів.				

12. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються *самостійні роботи (завдання до самостійної роботи див. Додаток 1)*.

Критерії оцінювання:

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів**.

13. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді комплексних контрольних робіт.

Критерії оцінювання:

№ п/п	Критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі усної (письмової) відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо;	15 бали
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань тощо.	10 бали
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

Максимальна кількість балів - 25 балів.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Залік.

Залік проводиться у усній формі (3 теоретичних питання) за відповідь на які максимально можливо отримати **20 балів**.

Перерахування у традиційну систему:

1) **20 балів** – правильні та повні відповіді на всі запитання - «відмінно/зараховано», А, 100-90 балів;

2) **15 балів** – студент відповів на всі запитання, однак допускає певні неточності у визначеннях базових категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому – «добре/зараховано», В-С, 89-75 балів;

3) **10 балів** - студент відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені запитання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу, а також при правильній відповіді на два з трьох поставлених питань – «задовільно/ зараховано», D-E, 74-60 балів;

4) **0 балів** – дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання - «незадовільно/незараховано», F-FX, 59-0.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати заліку

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див. Додаток 2).

16. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна (базова):

1. . Основи психогенетики: методичні рекомендації до проведення семінарських занять та виконання самостійної й індивідуальної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія» ОС Магістр / І.І. Штих. – Мукачево: МДУ, 2021. – 40 с., 1,87др. арк.

2. Кононенко О.І. Методичні вказівки до курсу «Психогенетика та психофізіологія у реабілітології» для магістрів спеціальності "психологія" - Одеса: ОНУ імені І.І.Мечникова, 2018- 18с.

3. Бойка О.А. Психогенетика : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра всіх спеціальностей. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 155 с.

Додаткова:

4. Веллз Спенсер. Подорож людини: генетична одіссея. / пер. з англ. Н. Гоїн. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2019. 224 с.

5. Рідлі М. Геном. Автобіографія виду у 23 главах. Пер. з англ. О. Реви, З. Лобач. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2018. 408 с.

6. Пломін Р. Генплан. Як ДНК робить нас тими, ким ми є. Пер. з англ. М. Солдаткіної. Київ: Видавнича група КМ-БУКС, 2019. 320 с.

7. Сайп Р. Розвиток мозку. Як читати швидше, запам'ятовувати краще та досягати мети. Пер. з англ. Я. Лебеденка. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 240 с.

Навчально-методична карта дисципліни «ОСНОВИ ПСИХОГЕНЕТИКИ»

Разом: 90 год., з них 14 год. – лекції, 10 год. – практичні заняття, самостійна робота – 66 год., модульний контроль – 3 год.

Кількість балів за семестр	529 балів					
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III	
Назва модуля	Основні поняття та методи сучасної генетики і психогенетики		Генетична психофізіологія та психологія		Ознаки і аспекти психогенетики	
Лекції	2 (2 бала)	2 (2 бала)	2 (2 бала)	3 (3 бала)	2 (2 бала)	3 (3 бала)
Теми лекцій	Основні поняття сучасної генетики і психогенетики	Методи психогенетики	Генетична психофізіологія	Генетична психологія	Фенотипові ознаки і психологічна адаптивність	Вікові аспекти психогенетики
Практичні заняття	1 (1 бал) 1 (10 балів)	2 (2 бал) 2 (20 балів)	1 (1 бал) 1 (10 балів)	2 (2 бал) 2 (20 балів)	2 (2 бали) 2 (20 балів)	2 (2 бали) 2 (20 балів)
Теми семінарських занять	Основні поняття сучасної генетики і психогенетики	Методи психогенетики	Генетична психофізіологія	Генетична психологія	Фенотипові ознаки і психологічна адаптивність	Вікові аспекти психогенетики
Самостійна робота	22 (110 балів)		22 (110 балів)		22 (110 балів)	
Поточний контроль	модульна контрольна робота №1 (25 балів)		модульна контрольна робота №2 (25 балів)		Модульна контрольна робота № 3 (25 балів)	
Підсумковий контроль	Розрахунковий коефіцієнт: 5,29					